

DET ØKOLOGISKE RÅD
FREMTIDENS MILJØ SKABES I DAG

Til
Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Folketinget
Christiansborg
1218 København K

20. februar 2006.

Det Økologiske Råd har den 16. februar 2006 sendt nedenstående brev til miljøminister Connie Hedegaard vedr. fund af pesticidrester i dansk produceret frugt og grøntsager.

Med venlig hilsen

Hans Nielsen

16. februar 2006.

Miljøminister
Connie Hedegaard
Højbro Plads 4
1200 København K

Kære Connie Hedegaard,

Det Økologiske Råd har siden vores henvendelse af 27. januar 2006 om pesticidrester i dansk frugt og grønt gravet et spadestik dybere i problemerne med de stigende fund af pesticidrester i dansk produceret frugt og grøntsager.

Vi har i den forbindelse konstateret, at det især er indholdet af svampemiddelrester, der har været stærkt stigende i de seneste år, og at stigningen kan henføres til 2 svampemidler nemlig pyrimethanil og tolylfluamid, der udgjorde 82% af fundene af svampemiddelrester i æbler, pærer og jordbær i 2004. Bilag 1 indeholder en række fakta om disse 2 stoffer.

Det Økologiske Råd har udarbejdet nedenstående oversigt over fund af svampemiddelrester i æbler, pærer, jordbær og agurk i perioden 2000-2004, og over fund af pyrimethanil og tolylfluamid i danske æbler, pærer og jordbær. Bilag 2 indeholder en detaljeret opgørelse over disse fund.

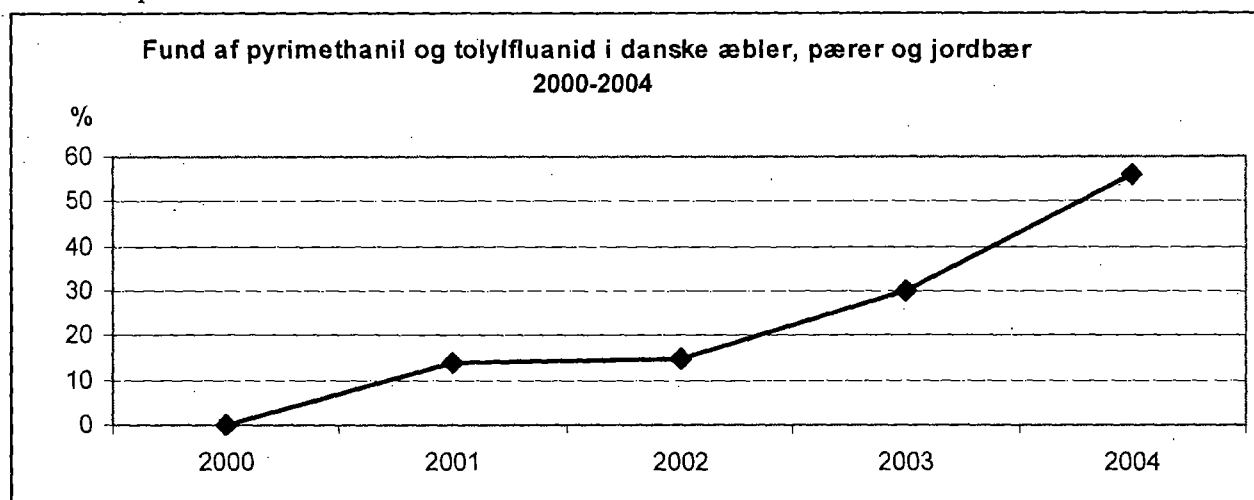
Fund af svampemiddelrester i æbler, pærer, jordbær og agurk 2000-2004. Andel af prøver med påvist indhold af pesticidrester.

2000	2001	2002	2003	2004
2%	17%	16%	30%	61%

Kilde: Pesticidrester i fødevarer – resultater fra den danske pesticidkontrol, Fødevarestyrelsen.

Fund af svampemidlerne pyrimethanil og tolylfluanid i danske æbler, pærer og jordbær 2000-2004 i % af antal prøver.

Det Økologiske Råd frygter, at der vil ske en yderligere stigning i antallet af pesticidfund i dansk frugt og bær i de kommende år, hvis der ikke straks gribes ind over for anvendelsen af de pesticider og/eller sprøjtninger, der har ført til den voldsomme stigning i pesticidfund i de seneste år.

Det Økologiske Råd har bemærket, at Fødevestyrelsen ikke mener, at det stigende indhold af pesticider i dansk frugt og grønt er noget sundhedsmæssigt problem. Det Økologiske Råd finder imidlertid ikke, at dette kan begrunde, at der ikke gribes ind over for stigningen. Det stigende indhold er et væsentligt problem for mange forbrugere, fordi de ønsker så få pesticidrester som muligt i deres fødevarer. En undersøgelse foretaget af Kommissionens Eurobarometer viser, at 63% af borgerne i EU er bekymret over pesticidrester i frugt og grønt.

Hertil kommer, at denne stigning i antallet af pesticidfund også er helt unødvendig, idet større viden om skadegørerne, bedre forebyggelsesmetoder, bedre varsling af skadegørere, nye pesticider, nedsatte doseringer og bedre sprøjteudstyr alt i alt vil kunne føre til færre fund af pesticidrester, hvis blot myndighederne ville forbyde de ganske få pesticider, der er årsag til det stigende antal pesticidfund.

Det fremgår endvidere af Pesticidplan 2004-2009, at det bl.a. er regeringens mål, at restkoncentrationsindholdet i dansk producerede fødevarer er mindst muligt.

Den kraftige stigning i antallet af fund af pesticidrester i frugt og grønt er således også i klar modstrid med den hidtidige danske pesticidpolitik. Og spørgsmålet om, hvorvidt et pesticid giver anledning til restindhold i afgrøden indgår slet ikke i kriterierne for godkendelse, hvilket vi finder, at det bør gøre.

Det Økologiske Råd opfordrer dig på den baggrund til straks at stoppe denne meget uheldige udvikling, ved at der ikke fremover i Danmark godkendes pesticider, der medfører en høj risiko for fund af pesticidrester i de producerede fødevarer, ligesom der i Danmark ikke godkendes pesticider, der er særligt farlige for sundheden eller særligt skadelige for miljøet. Dette vil indebære, at der straks kan tages initiativ til at stoppe eller begrænse anvendelsen af de 2 aktivstoffer pyrimethanil og tolylfluanid, der er årsag til den kraftige stigning i fund af pesticidrester i dansk frugt og grønt.

Med venlig hilsen

Hans Nielsen

Kopi er sendt til Fødevareminister Hans Chr. Schmidt, Minister for Familie- og Forbrugeranliggender, Lars Barfoed samt Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Bilag 1:

Fakta om pyrimethanil og tolylfluanid

Pyrimethanil var i 2004 den hyppigst fundne pesticidrest i dansk frugt og bær, og tolylfluanid var det næst hyppigst fundne pesticidrest, men den hyppigst fundne pesticidrest i æbler, jordbær, solbær og hindbær. I 2004 var der 20 fund af tolylfluanid i æbler, pærer, jordbær, hindbær, solbær, ribs og tomater. Der var 24 fund af pyrimethanil i æbler, pærer, jordbær og agurk, hvoraf de 15 fund var i pærer.

Pyrimethanil blev godkendt i 1999 til anvendelse i æbler og pærer, men er nu også tilladt i jordbær. Ved godkendelsen af tolylfluanid i 2003 faldt salget af pyrimethanil fra 1.560 kg i 2002 til 240 kg i 2003, men steg til 677 kg i 2004.

Tolylfluanid blev forbudt af Miljøstyrelsen i 1996 til udendørs anvendelse på grund af dets store miljøfarlighed, men blev i 2001 godkendt off-label, dvs. uden at det er anført på etiketten, til anvendelse i jordbær og blev i 2003 godkendt til anvendelse i æbler, pærer, solbær, ribs, hindbær, brombær og jordbær. Af godkendelsen fremgår følgende: "Godkendelsen meddeles på følgende vilkår, der gælder maksimalt til og med den 31. juli 2004." Miljøstyrelsen har imidlertid oplyst, at godkendelsen fra maj 2003 fortsat er gældende, idet Miljøstyrelsen endnu ikke har taget stilling til, om tilladelsen skal forlænges ud over den 31. juli 2004. Tolylfluanid må dog forsat sælges og anvendes i frugt og grøntsager, da Miljøstyrelsen endnu ikke har taget stilling til, om tilladelsen skal forlænges ud over den 31. juli 2004.

Salget af tolylfluanid er steget fra 1.728 kg i 2002 til 8.080 kg i 2004, og fund af pesticidrester af tolylfluanid i frugt og bær er steget tilsvarende. En sammenligning mellem det sprøjtede areal ud fra salget af tolylfluanid og antal fund af pesticidrester viser, at der bliver fundet rester af tolylfluanid i al frugt og bær, der bliver sprøjtet med tolylfluanid.

Bayer CropScience anfører på etiketten, at tolylfluanid (Euparen Multi) foruden at bekæmpe svampe og mider giver æbler en væsentlig farveforbedring på både røde og gule sorter som f.eks. Jonagold og glatte, pæne frugter af Cox Orange. Dette er efter Det Økologiske Råds opfattelse en ulovlig anprisning, der er med til at øge forbruget af tolylfluanid og dermed indholdet af pesticidrester i danske æbler, hvilket vi har skrevet særskilt til Fødevareministeren om.

Tolylfluanid er godkendt som svampemiddel, men anvendes også til bekæmpelse af mider. Aktivstoffet er klassificeret som miljøfarligt, giftigt og lokalirriterende (www.kemi.se). Det er meget giftigt for vandlevende organismer, og det kan forårsage langtidsvirkninger i vandmiljøet.

Det er godkendt i produktet Euparen Multi, der er klassificeret som miljøfarligt og lokalirriterende, og som forhandles af Bayer CropScience. Pyrimethanil er uden klassificering og forhandles af BASF A/S.

Tolyfluanid må i jordbær anvendes 6 gange årligt i en samlet mængde på 15 kg Euparen Multi/ha/år svarende til 7,5 kg aktivstof/ha/år. I jordbær er sprøjtefristen 7 dage før høst. Tolyfluanid er fundet i 7 ud af 12 undersøgelser af pesticidrester i jordbær i 2004. Pyrimethanil må anvendes i jordbær med i alt 1,6 kg aktivstof/ha/år, og sprøjtefristen er 10 dage før høst. Pyrimethanil er fundet i 2 ud af 12 prøver i 2004.

I æbler og pærer må Euparen Multi anvendes 6 gange årligt i en dosis på 2 kg Euparen/ha svarende til 6 kg aktivstof/ha/år. Der må sprøjtes indtil 14 dage før høst. Det anføres i brugsanvisningen, at den angivne dosering endvidere virker mod æblebladgalmider (rustmider), og at sprøjtning med Euparen Multi giver en væsentlig farveforbedring på både røde og gule sorter som f.eks. Jonagold og glatte, pæne frugter af Cox Orange.

Det er Det Økologiske Råds opfattelse, at der er tale om en ulovlig anprisning, der er med til at øge forbruget af tolyfluanid og dermed indholdet af pesticidrester i danske æbler.

Pyrimethanil må anvendes 5 gange årligt svarende til 2 kg aktivstof/ha/år.

Tolyfluanid (N-diklorflourmethylthio-N',N'-dimethyl-N-p-tolylsulfamid) nedbrydes ved hydrolyse og mikrobielt til DMST. Halveringstiden er 1-2 uger. Den fortsatte nedbrydning af DMST er langsom til meget langsom, idet halveringstiden vurderes til 50-70 døgn. DMST er også meget farlig for fisk (www.kemi.se).

Pesticide Action Network (PAN) og Californians for Pesticide Reform karakteriserer tolyfluanid men ikke pyrimethanil som et "Bad Actor Pesticide" på www.pesticideinfo.org. (Bad Actor Pesticides are chemicals that are one or more of the following: highly acutely toxic, cholinesterase inhibitor, known/probable carcinogen, known groundwater pollutant or known reproductive or developmental toxicant).

Fødevarestyrelsen foretager ikke måling af DMST, selv om der må forventes betydeligt højere koncentrationer af dette stof på grund af dets langt højere halveringstid.

Tolyfluanid er således et pesticid, der er lokalirriterende og miljøfarligt, og som anvendes i meget høje doseringer pr. ha. Desuden er dets nedbrydningsprodukt DMST meget langsomt nedbrydeligt.

Der blev i 2004 solgt 8.080 kg aktivstof tolyfluanid. I jordbær er doseringen 7,5 kg aktivstof og i æbler 6 kg aktivstof/år. Der er således solgt aktivstof til behandling af i alt ca. 1.200 ha jordbær og æbler. Ifølge Kirsten Jensen Udvalgets rapport fra 2003 udgør det danske areal med æbler 1.660 ha og arealet med jordbær 983 ha. Der er fundet tolyfluanid i 58% af jordbærprøverne og i 19% af æbleprøverne. Hvis det omregnes til areal svarer det til 570 ha jordbær og 315 ha æbler svarende til ca. 900 ha. Lægges hertil anvendelsen og fundene i solbær, ribs, hindbær og pærer er det sandsynliggjort, at enhver anvendelse af tolyfluanid medfører pesticidrester i de høstede afgrøder.

Ved Miljøstyrelsens godkendelse i 2003 af tolyfluanid til anvendelse i æbler, pærer, hindbær, solbær, ribs og jordbær indgik der ikke nogen vurdering af konsekvenserne for indholdet af pesticidrester, men alene en vurdering af dets miljøfarlighed.

Bilag 2:

Oversigt over udviklingen i fund af rester af svampemidler i en række dansk frugter og grøntsager.

Fund af rester af svampemidler i danske æbler:	Fund i alt	
2000: 33 prøver. Captan+Folpet (1)	1	3%
2001: 72 prøver. Bitertanol (1), Captan+Folpet (6), Tolyfluanid (2)	9	13%
2002: 36 prøver. Bitertanol (1), Captan+Folpet (2), Tolyfluanid (1)	4	11%
2003: 25 prøver. Bitertanol (1), Captan+Folpet (2), Tolyfluanid (2)	5	20%
2004: 32 prøver. Bitertanol (2), Pyrimethanil (5), Tolyfluanid (6)	13	41%
Fund af rester af svampemidler i danske pærer:	Fund i alt	
2000: 24 prøver. Ingen fund	0	0%
2001: 32 prøver. Captan+Folpet (1)	1	3%
2002: 23 prøver. Ingen fund	0	0%
2003: 10 prøver. Captan+Folpet (1), Pyrimethanil (2), Tolyfluanid (1)	4	40%
2004: 20 prøver. Bitertanol (3), Pyrimethanil (15), Tolyfluanid (1)	19	95%
Fund af rester af svampemidler i danske jordbær:	Fund i alt	
2000: 17 prøver. Chlorothanil (1)	1	6%
2001: 31 prøver. Chlorothanil (1), Tolyfluanid (17), Vinclozolin (2)	20	65%
2002: 19 prøver. Pyrazophos (1), Pyrimethanil (5), Tolyfluanid (6)	12	63%
2003: 18 prøver. Kreoxim-methyl (2), Pyrimethanil (3), Tolyfluanid (8)	13	72%
2004: 12 prøver. Azinphos-methyl (1), Azoxystrobin (2), Pyrimethanil (2), Tolyfluanid (7)	12	100%
Fund af rester af svampemidler i danske agurker:	Fund i alt	
2000: 25 prøver. Ingen fund	0	0%
2001: 52 prøver. Chlorothanil (1), Iprodion (1)	2	4%
2002: 24 prøver. Ingen fund	0	0%
2003: 21 prøver. Ingen fund	0	0%
2004: 24 prøver. Azoxystrobin (8), Pyrimethanil (2)	10	42%